

Position Paper – Bezuiniging Subsidieregeling Praktijkleren

Het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) heeft een inkrimping van € 7 miljoen aangekondigd op de subsidieregeling praktijkleren. Wij ontvangen signalen dat het volledig stoppen van de subsidieregeling ook als serieuze bezuinigingsoptie bij OCW op tafel ligt. Hiermee wordt de bezuiniging geheel op het bedrijfsleven afgewenteld. Dit strookt niet met de ambities van het kabinet om samen met het bedrijfsleven op zoek te gaan naar oplossingen voor de tekorten van goed opgeleid technisch personeel. Met name is de Beroepsbegeleidende Leerweg (BBL) een maatregel die dit probleem overbrugt doormiddel van een gecombineerde aanpak, studenten die leren en werken in de praktijk.

FME deelt de ambitie van het kabinet in de Techniekpact om de aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt te verbeteren en daarmee het tekort aan technisch personeel terug te dringen. FME pleit daarom voor het behoud van de subsidieregeling praktijkleren.

1. Wij dweilen al met de kraan open

De constatering dat er een te grote krapte bestaat op de arbeidsmarkt in de technische industrie is breed gedeeld. Uit de monitor Techniekpact 2018 blijkt dat het aantal openstaande vacatures voor technische banen tussen begin 2016 eind 2018 is gestegen van 41.200 naar 66,400¹.

Middels het Techniekpact probeert het kabinet om samen met bedrijven en sociale partners de aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt in de technieksector te verbeteren en daarmee het tekort aan technisch personeel terug te dringen. Het opschorten van de subsidieregeling is daarmee in directe tegenspraak met deze ambities.

Een forse bezuiniging op de bestaande subsidieregeling, zo blijkt uit evaluatie in opdracht van OCW, leidt ertoe dat er 40.000 leerwerkbanen per jaar verdwijnen. En dat, terwijl er juist meer leerbanen nodig zijn om de tekorten in de techniek te bestrijden en vakmensen op te leiden. Bovendien zijn de gevolgen hiervan veel breder dan alleen in de technische industrie, dit raakt ook direct de zorg, bouw en detailhandel.

2. Geen eerlijk speelveld

Bedrijven investeren zelf het leeuwendeel van de kosten voor een BBL leerling, de geschatte kosten voor het bedrijf per leerling zijn vele malen meer maal het bedrag van de subsidieregeling (maximaal € 2.700 per gerealiseerde praktijk- of werkpleerplaats)². In het leerjaar 2017-2018 zijn er 2.720 BBL-leerlingen bij FME leden. Dit betekent dat als de regeling afgeschaft zal worden, onze bedrijven een totaalbedrag van maximaal € 7.344.000,- moeten bekostigen.

Met name voor het middelgrote en kleine industrie (MKI) is dit een forse investering, en de tegemoetkoming van de overheid is voor dit segment een fundamentele bijdrage om de kosten

¹ Techniekpact 2018: <https://www.techniekpactmonitor.nl/arbeidsmarkt>

² De kosten lopen uiteen vanwege de verschillen in begeleidingstijd, verletkosten, machinekosten, en overige kosten. De salariskosten en overige werkgeverskosten zijn hier in niet meegenomen.

behopbaar te maken. Voor 2017 was er nog €196,5 miljoen beschikbaar voor bedrijven in de vorm van een subsidieregeling praktijkleren. Van het budget in 2017 ging het grootste deel, zo'n € 123 miljoen, naar leerbanen in het midden en kleinere bedrijven. Zonder de vergoeding vanuit de overheid zal het animo bij het MKB fors afnemen. Wij maken ons daarom ernstig zorgen over het voortbestaan van de BBL.

3. Kosten voor de samenleving

Het ministerie van OCW heeft het voornemen om middels deze maatregel de tekorten op de OCW-begroting op te lossen.

Zoals hierboven genoemd, is de verwachting dat het aantal BBL-plekken aanzienlijk zal dalen. Als gevolg, zullen mbo-studenten uitwijken naar de Beroeps Opleidende Leerweg (BOL), waar ze hetzelfde diploma ontvangen. Het belangrijkste verschil tussen BBL en BOL is dat de student in een BBL-traject een arbeidsovereenkomst heeft met een werkgever en daarnaast vaak een dag in de week les volgt bij bijvoorbeeld een ROC. Een student in een BOL-traject heeft de juridische status van student. Hierdoor heeft een BOL-student recht op studiefinanciering en een BBL-student heeft dat niet. Naast de studiefinanciering, is een BOL-student met €7.000,- ruim twee keer zo duur als een BBL-student met €3.000. Indien de plekken voor een BBL-student schaarser worden, zullen naar alle waarschijnlijkheid meer studenten BOL-opleiding kiezen, met als gevolg hogere kosten voor de samenleving. Het is dus de vraag of het kabinet middels deze maatregelen haar begrotingsprobleem oplost.

FME is de ondernemersorganisatie voor de technologische industrie. Onze 2.200 leden zijn technostarters, handelsbedrijven, middelgrote en kleine industrie (MKI) en grote industrie/multinationals die actief zijn in de sectoren metaal, elektronica, elektrotechniek en kunststof. Er werken bij onze leden 220.000 medewerkers. De gezamenlijke omzet van de FME-leden bedraagt €91 miljard en zij exporteren voor €49 miljard. Daarmee realiseren de FME-leden een zesde van wat Nederland in totaal met export verdient. Bij FME zijn ook 45 brancheverenigingen aangesloten.